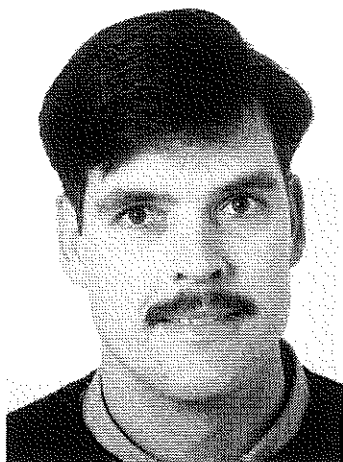

Promotie Hans Middendorp

Visteelt en ontwikkelings-samenwerking

Op 20 mei jongstleden verdedigde Hans Middendorp zijn proefschrift aan de Universiteit van Gent. Het proefschrift is getiteld: 'Development-oriented inland aquaculture', en beschrijft het raakvlak van tropische visteelt en ontwikkelingssamenwerking.

Visteeltprojecten in het kader van ontwikkelingssamenwerking zijn vaak gericht op kleine boeren die slechts over weinig hulpbronnen beschikken. In het verleden zijn echter veel visteeltprojecten mislukt, met name in Afrika. In het proefschrift, dat ten dele is gebaseerd op eigen ervaringen in projecten ondermeer van SNV en DGIS, wordt aannemelijk gemaakt dat dit mede het gevolg was van de gevolgde strategie in de jaren vijftig, zestig en zeventig. Deze strategie, die met name door de FAO werd gedragen, was er op gericht om elke kleine boer vis te laten kweken in zijn eigen kleine vijvertje om zo in de eiwitbehoefte van de familie te voorzien. Visteelt als middel tegen ondervoeding was niet succesvol, terwijl een commerciële aanpak niet is weggelegd voor kleine boeren. Hoe de introductie van kleinschalige visteelt, juist gericht op de kleine boeren die slechts

over weinig hulpmiddelen beschikken, dan wel zou moeten worden aangepakt, wordt in het proefschrift uitgewerkt in vier thema's:

Stellingen:

1. Het door het project aanbevolen visteelt-systeem moet zijn aangepast aan de lokale omstandigheden. Alleen 'Low-output' aquacultuursystemen, die een redelijke visopbrengst geven bij minimale 'cash' kosten, zijn aanvaardbaar voor Kleine Boeren.
2. Een participatieve benadering, d.w.z. in samenwerking met de potentiële gebruikers, is absoluut noodzakelijk voor een succesvolle ontwikkeling van een 'low-cost, low-output' visteeltsysteem aangepast aan de lokale omstandigheden.
3. Een commitment van 10 jaar is nodig om kleinschalige visteelt succesvol te kunnen introduceren.
4. Een verstrengeling van commerciële visteeltbedrijven met kleinschalige visboertjes biedt de meeste kans op autonome ontwikkeling van de visteeltsector in een regio.

Het door het project te propageren visteeltsysteem ('aquaculture technology package'), vanaf de aanschaf van visvoer en pootvis tot aan

de vermarkting, moet in participatie met de potentiële visboeren worden geoptimaliseerd onder de lokale onstandigheden. Voorwaarde hierbij is dat de benodigde 'cash' inputs minimaal moeten zijn omdat kleine boeren nu eenmaal geen geldelijk risico kunnen lopen en omdat er op het platteland geen koopkrachtige vraag is naar dure vis ('Low-cost, low-output systemen').

Commitment

De totale duur van een visteeltproject, wil het enige kans van slagen hebben, bedraagt minimaal 10 jaar, uitgaande van een testfase van twee jaar gevolgd door een eerste en een tweede uitvoeringsfase van elk drie jaar, plus nog een overdrachtsfase van twee jaar. Alleen een werkelijk, langdurig 'commitment' van de internationale donor geeft voldoende kans op een blijvende introductie van visteelt als een autonome kleinschalige bedrijfstak.

Aanbevolen wordt om de regionale ontwikkeling van visteelt te stimuleren volgens het concept van de 'Nucleus Estate Farm', waarbij een commerciële, middelgrote viskwekerij tegen kostprijs ondersteunende diensten verleent aan een groot aantal kleine visboertjes in de regio. Zo'n nucleus fish farm kan efficiënter profiteren van technische assistentie uit het buitenland, waarbij de beoogde autonome groei van de vis-sector in de regio mede ten goede komt aan zowel de participerende kleine boeren (inkomensverbetering) als aan de niet-participerende kleine consumenten (verbeterd aanbod van dierlijk eiwit op de markt).

Het proefschrift 'Development-oriented inland aquaculture' (210 pagina's) is verkrijgbaar door overmaking van f 12,50 + f 5,00 verzendkosten, op giro 34.42.866 t.n.v. A.J. Middendorp, Voorburg.

V A N D E B O E K E N P L A N K

Abstracts Bordeaux Aquaculture '94

Onder de naam '**Measures for succes**' heeft de European Aquaculture Society de samenvattingen van de bijdragen aan de internationale conferentie 'Bordeaux Aquaculture '94' die in maart werd gehouden, gebundeld en uitgebracht in *Special Publication* Nr.21.

De bundel, die is samengesteld door J.Muir en F.Sevila, bevat circa zeventig samenvattingen van inleidingen die op de conferentie zelf zijn gehouden en daarnaast nog eens ruim twintig van die van de satelliet-bijeenkomsten. Ook is een aantal posters opgenomen. De inleidingen zijn verdeeld over de volgende onderwerpen:

Gecontroleerde systemen; Productie-milieu's; Aantallen, grootte en groei van de stock; Morphologie en ontwikkeling; Gedrag van de vis; Schelpdierteelt; Demand feeders; Methoden en technieken voor genetische verbetering in de aquacultuur; Kwaliteitsbeoordeling van gekweekte schelpdieren en vis voor verwerking en consumptie.

De publikatie is te bestellen bij de EAS (Coupure Rechts 168, B-9000 Gent) en kost BF1600 voor leden en donateurs en BF2000 voor anderen.

Ook kondigt de EAS de publikatie aan van de bijdragen aan de Turbot Workshop die bij de World Aquaculture '93 conferentie in Torremolinos in mei vorig jaar werd gehouden. Deze *Proceedings* worden uitgebracht als *Special Publication* Nr.22.